సీరియల్ కథ :

అభిరుచులు

రచన :
"పుష్యమి"

(గత సంచిక తరువాయి)

'నన్నెవరూ వెతుక అంటూ రమ్మనలేదు! నేనే వచ్చాగా?' అన్నాడు కళ్లు తుడుచుకుంటూ.

'ఆ! వచ్చావు, ఏడింటికి! తడిసి ముద్దయావు! వర్షంలో రాకపోతే. ఎక్కడేనా కాస్సేపు తగులాడలేకపోయావూ? రోగాలొచ్చి, మంచానెక్కితే ఎవరు చేస్తారనుకున్నావు? నాకు ఓపికలేదు. మీకందరికీ సేవచేస్తూ కూర్చోడానికి తీరుబడేలేదు!'

'నాకేం రోగం రాదులే! చెయ్యాలని బాధ పడకు.'

'ఏం తలబిరుసుగా మాట్లాడుతున్నావు? తలబిరుసు వదిలించేస్తారా వెధవా? సమాధానం చెప్పడం గొప్పనుకుంటున్నావా?' అని తిరిగి నాలుగు వాయించింది.

'అసలెప్పుడూ ఆలస్యంగా రావుకదా?' అంటూ, వీపుమీద అదే పనిగా బాదడం మొదలెట్టింది?

ఆ దెబ్బలు తట్టుకోలేక రవి గట్టిగా ఏడ్చాడు.

'యింకెప్పుడూ ఆలస్యంగా రానమ్మా!' అన్నాడు భయంతో వణుకుతూ.

'బడి విడిచిపెట్టగానే యింటికి వస్తావా?' అంది. తిరిగి వీపుమీద చెళ్ళున ఒక్కటి అంటించింది రత్తమ్మ!

'వస్తానమ్మా!' అన్నాడు బాధగా రవి.

'నాటకాలలోకి వెడతావా?'

'వెళ్ళను.'

'వెళ్ళు!-దీపం ముందు పుస్తకాలిచ్చుకుని కూర్చో. పది అయాకే నీకీవేళ అన్నం పెట్టడం! వెధవ్వేషాలూ నువ్వూనూ!... వెళ్ళు!' అంటూ, చరచరా లోపలికి వెళ్లి పోయింది రత్తమ్మ!

రవి వచ్చేఏడుపు ఆపుకోటానికిప్రయత్నిస్తూ ఎక్కుతూ దీపం ముందు కూచ్చుని, పుస్తకం తెరిచాడు!...చదువు ఏం ఎక్కుతుంది?—మనసు ప్రశాంతంగాలేదు!

'అసలు తనేమంత తప్పుకచేశాడు? ఏనివర్సరీలో వేసే నాటికలో, తనకి స్థానం లభించినందుకు తానెంతో మురిసిపోతుంటే, అమ్మ అసహ్యంచుకుంటుందెందుకు? నాటిక లో ఒకసారి వేషం వేసినంత మాత్రాన చదువు పాడయిపోతుందా?—అంత మాత్రానికే పరీక్ష పాడయిపోతుందా!' కళ్ళుమాత్రం పుస్తకానే చూస్తున్నాయి! చేతులు పేజీలు తిప్పుతున్నాయి! రవిమాత్రం చదువుమీద మనసు నిలపలేకపోతున్నాడు—ఆలోచిస్తున్నాడు!...

రత్తమ్మ, రవి చదువుతున్నాడో లేదోనని వంటింట్లోంచి ఓసారి తొంగిచూసింది.

హనుమంతరావు యింట్లో అడుగు పెట్టేసరికి రవి దీపం ముందు జోగుతున్నాడు! టైము గం. 8-30 లు అయింది. లోపల గదిలో మంచంమీద పడుకుని ఉంది రత్తమ్మ! ఆమె పక్కన రఘు నిద్దరపోతున్నాడు.

హనుమంతరావు రావడం చూసింది రత్తమ్మ! అయినా పడుకున్నది లేవలేదు! చొక్కా తీసి చిలక్కొయ్యని తగిల్చి, కాళ్లు కడుక్కోటానికి దొడ్లోకి వెళ్లాడు హనుమంతరావు.

తిరిగి వచ్చేసరికి, రవిని తిడుతోంది రత్తమ్మ.

'చదవరా వెధవా అంటే, కునికిపాట్లు పడుతున్నావా?' అంటూ రవి చెవి మెలేస్తోంది.

'భోజనం చేసాడా వాడు?' అనడిగాడు హనుమంతరావు.

'ఈ వెధవ కసలు అన్నం పెట్టదల్చుకోలేదు!' అంది కొరకొరా రవిని చూస్తూ!

'ఎందుకు నేనంటే యింత కక్ష?' అనుకున్నాడు రవి పాపం అమాయికంగా!

'ఏం?-వాడేం చేశాడు?'

'ఏం చేశాడో?-వీడు వేసే వేషాలకి అసలుఇంట్లోంచి బయటకు గెంటెయ్యాలి! చదువు మానేసి, వెర్రిమొర్రి వేషాలు వేస్తున్నాడు!' బుసకొట్టినట్లు మాట్లాడింది రత్తమ్మ!

'అబ్బా! ఆసలు ఏం జరిగింది?'

'ఈ వెధవచదువు మానేసి, నాటకాలలో వేషాలు వేస్తాడట! యివాళ వీడు బడినించి యింటికి వచ్చేటప్పటికి ఏడయింది. హోరున వర్షంలో తడిసి వచ్చాడు! రోగాలు వస్తే నే చేయలే నీ కొంపకి!' అంది రత్తమ్మ!

రత్తమ్మతీరూ; ఆమె మాట్లాడే పద్ధతీ, అతగాడికి కొత్తగాను. రత్తమ్మ అసలు ఒక వింతమనిషి! ఆమెది అదొక విధమయిన మనస్తత్వం! తను చెప్పినట్లే అంతా నడవాలంటుంది!–

'జిస్సన్న చెప్పిందే వేదమన్నట్లు!' తను చెప్పినవే రైటంటుంది! తప్పయినా; రయిటనా; ఆమె చెప్పినట్లు చేయాల్సిందే! అలా చేస్తేనే ఆరోజు సక్రమంగా నడిచేది! లేకపోతే రోజంతా సాధిస్తూనేవుంటుంది! తెల్లవారే జాగారం చేయిస్తుంది.

ఎదుటివ్యక్తి ఎంత గొప్పవాడయినా సరే; యిట్టే ఈసడించి పారేసే స్వభావం ఆమెది. దానికి సాయం: ఆడవాళ్ళకుండే సహజ అలంకారాల్లాటి అంక!–అనుమానం!–అప్రయత్నంగా కోరినవెంటనే కళ్ళవెంట నీరు కార్చగలగడం!...'ఆచారం!' అనే పదానికి పూర్తిగా అర్థం తెలియకపోయినా, అసలు 'మడి'ని ఆచరణలో పెట్టగలిగిన శక్తి లేకపోయినా;–యింట్లో వాళ్ల ప్రాణాలు తోడటానికి, తెలిసీ తెలియ్యని ఆచారం!–ఇవన్నీ ఆమెలో అంతర్గతమై యున్న అగ్రాఘశక్తులు. ఈ శక్తులతోటే యుక్తిగా, యింట్లో తనవే పై చేయిగా సాగిస్తూంది సంసారం!

'రెండు చేతులూ కలుపుతే చప్పట్లు!' అలాకలిపి, ధ్వని పుట్టించే స్వభావం కాదు హనుమంతరావుది. అందుకే ఆ యింటికి యజమానురాలు రత్తమ్మ! సర్వాధికారాలూ రత్తమ్మవే! ఆమె నోటికి జడిసి, ఆమెతో వాదనకు దిగి కాలాన్ని వ్యర్థంచేసే వ్యక్తికాదు హనుమంతరావు.

అన్ని లక్షణాలు ఆమెలోవున్నా, రవిని అంతగా తిట్టి, రవిచేసిన ఆ చిన్నపొరపాటున అంత ఘాటుగా విమర్శించినా, రఘు అంటే మాత్రం ఆమెకి పంచప్రాణాలు! రఘువంటిమీద ఈగకూడా వాలనీయదు!

ఒక్కొక్క తల్లికి, తన బిడ్డలలో ఏ ఒకరిపైనో, [illegible]కతా వారికంటే, ప్రేమాభిమానాలు అధికంగా [illegible]యి! రవిపట్ల ఆమె అంత కఠినంగా ప్రవర్తిం[illegible]; అ[illegible]ప్పే రఘు చేసివుంటే, ఏమీ అనకనేపోను. ఎందుకు రవిఅంటే ఆమెకు కోపం? అతడు మాత్రం ఆమె కడుపున పుట్టినవాడే కదా?–రఘుతో సమంగా రక్తం పంచుకున్నవాడేగా రవి??

అదే భగవంతుని సృష్టివైపరీత్యం!

తనపుట్టిన బిడ్డలందరిలోనూ, కడసారి సంతానం పట్ల తల్లికి ఎక్కువ ప్రేమాభిమానా లుంటాయిట! రెండవవాడు పుట్టగానే, అంతవరకూ పెద్దవానిపట్ల కల ప్రేమ, వాత్సల్యాలు సన్నగిల్లిపోతాయి!

ఒక్కో యిల్లాలుందంటే, తనకు పుట్టిన పిల్లలనే, వివిధాభిప్రాయాలతో చూస్తూ, కొందరికి పళ్లూ; కొందరికి కుళ్లూ పెట్టడానికి కూడా వెనుదీయదు! సవతి పిల్లలకంటె కనిష్టంగాకొట్టి తగిలేసేవాళ్ళు కూడా లేకపోలేదీ వింత ప్రపంచంలో!

నిజానికి రవిచేసిన తప్పు చాలా స్వల్పం! నాటికలో వేషంవేసే కారణంతో, కొంచెం లేటుగా యింటికి వచ్చాడు, అంతమాత్రానికి, కొట్టి, తిట్టి, కఠినశిక్ష నీయవలసినంత పనిలేదా తప్పిదానికి. 'నాటికలో వేషాలు వెయ్యకు! యింటికి పెందరాడేరా?' అని కూకలేసి చెపుతే చాలు! వాడే మానేస్తాడు!

రవికి ఉక్రోషం ఆగడం లేదు! నాన్నను చూసేసరికి, తిరిగి దుఃఖం పొంగింది! కళ్ళనించి జలాజలా నీళ్ళుకారి పుస్తకంమీద పడ్డాయి. పుస్తకం కన్నీళ్ళతో తడిసిపోయింది! తిన్న దెబ్బలకి వీపు యింకా చిటపటమంటోంది! మండుతోంది!

హనుమంతరావు రవికేసి చూశాడు! రవి ఏడుస్తున్నాడు! అతని హృదయం కదిలింది! రవి అంటే అతనికి పంచప్రాణాలు! వాడంటేనే రత్తమ్మకి పడదు! పాపం! ఆమె కోపానికి తరుచు బలై పోతోంటాడురవి!

'సరేలే! తర్వాత చూడొచ్చు! ముందు వాడికి భోజనం పెట్టు! ఈ విషయం కోసం వాణ్ణి మార్చడమెందుకు?–లేరా! నడు భోంచేద్దాం!' అని, యిక రత్తమ్మ మాటాడటానికి తావీయకండా, రవిని తీసుకుని వంటింటివేపు నడిచాడు!

* * *

భోజనం అయాక, హనుమంతరావు రవిని తీసుకుని వీధి అరుగుమీదికి వచ్చేశాడు. రత్తమ్మ వంటింట్లో పని చూసుకుంటోంది. హనుమంతరావు అడిగాడు.

'ఏరా రవీ! మీ స్కూలు ఏనివర్సరీ ఎప్పుడూ?'

'రేపు ఆదివారమే నాన్నా!'

'నాటికలో వేషయ వెయ్యమన్నారా మాష్టారు?'

'అవును నాన్నా! బలవంతం చేశారు. 'మా అమ్మ తిడుతుందని చెప్పాను నాన్నా!' రవికి తిరిగి రత్తమ్మ కొట్టిన దెబ్బలు జ్ఞాపకం వచ్చాయి! వచ్చే దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేకపోయాడు. వీపంతా మండుతోంది!

'అమ్మ కొట్టింది నాన్నా! వీపంతా మండిపోతోంది!' అన్నాడు ఏడుస్తూ!

హనుమంతరావు, రత్తమ్మని లోపలే తిట్టుకున్నాడు! 'పిల్లలకి భయం ఎలా చెప్పాలో తెలియని మృగం!' అనుకున్నాడు!

'అదసలు మనిషి కాదురా!' అని, రవివీపు చేతితో రాశాడు.

రవికి నాటకాలు, నటన పట్ల ఎంతో యిష్టం! నాటకాలు చూడాలనీ, వాటిల్లో తనూ పాత్ర ధరించాలనీ కుతూహలం! ఎప్పుడూ, సినిమా నటులని గురించీ, వాళ్ళ ప్రతిభ సంపాదించగలనా?' అనుకుంటాడు. కాని, అతనికి నాటకకళపట్ల ఉన్న అభిరుచిని, రత్తమ్మ అదిలింపువల్ల జనించే భయం అణచివేయడానికి ప్రయత్నిస్తూంది!

హనుమంతరావు యింటికి వస్తూంటే రవి మాష్టారు కనుపించారు. తాను రవిచేత వార్షికోత్సవంలో వేసే నాటికలో వేషం వేయిస్తున్నట్లు చెప్పాడు.

'మీ రవి నటనలో బాగా రాణిస్తాడండీ! అతనిలో మంచి నటకుడయ్యే లక్షణాలున్నాయి! అన్న మాష్టారి మాటలు విని ఆనందంలో మునిగిపోయాడు!

'తన రవిలో నటనాశక్తి దాగివుందా? గొప్ప నటకుడై కీర్తి నార్జించి, నా వంశానికి వన్నె తేగల ప్రతిభ అతనికి ఉందా?' అనుకున్నాడు.

నిజంగా కొందరిలో మనం గుర్తించలేని శక్తులు అంతర్గతమై యుంటాయి! సహజాతాలూ, సహజ శక్తులూ ఎన్నో వారిలో దాగివుంటాయి. కృషి చేసి వారు గొప్పవారు కావాలీ అంటే; వారికి తగినంత ప్రోత్సాహం కావాలి! తగిన పరిసరం కావాలి! ఈ రెండూ తనకు లభించిననాడే వ్యక్తి తన అంతర్గతశక్తిని బహిర్గతం చేయగలుగుతాడు! వారి శక్తుల అభివృద్ధినీ, వారికిగల గొప్ప కిర్తినీ కాంక్షించి, వారి శక్తులను వెలుగులోకి తేవాలి!—అంతేకాని; అభిరుచులకు వ్యతిరేకంగా, సంక్లిష్టమైన పరిసరంలో, పిల్లల్ని పెంచుతే అది వారి భావి జీవిత పతనానికే నాంది అవుతుంది!

యిలా పిల్లల్లో దాగివున్న శక్తులు గుర్తించలేక, వాటిపట్ల అశ్రద్ధచూపి, ఆ శక్తుల అభివృద్ధికి తగిన సహకారం ఈయక, అణచివేసి, వారి భావిజీవిత ఔన్నత్యాన్ని నాశనం చేసిన వారెందరో ఉన్నారు. పిల్లలు చిన్నతనంలో, వారి సహజ శక్తులు ప్రదర్శించడానికి తగినంత అవకాశం కల్పిస్తూ, వారి అనురక్తులకు అనుకూలంగా, వారికి దేనిలో అభిరుచి వుందో గ్రహించి ఆ కళను, లేక ఆ విద్యను వారికి నేర్పిస్తే, వాడు దానిలో ప్రావీణ్యంసంపాదించి, కీర్తివంతుడవుతాడు గాని, లేకపోతే అతనిజీవితాన్ని సమూలంగా నాశనం చేసినట్లే అవుతుంది! ఏ 'వాయిద్యం'లోనో అభిరుచి వున్నవాడికి 'సంగీతం'బలవంతాన నేర్పిస్తే, వాడినోరు పెకలదు సరికదా:—వాద్యంలో వాడికికల అంతర్గతశక్తీ, అభిరుచీ, అలాగేఅంతమైపోతాయి!

రవి విషయంలో ఈ పరిస్థితే ఏర్పడింది. హనుమంతరావు అతని అభివృద్ధి కాంక్షించే వ్యక్తే! అయోమయంగా, అరవడం తప్ప రత్తమ్మకేమీ తెలవదు: చెప్పుతే వినదు!! రవిలో నిరుత్సాహం తలెత్తిందంటే, అతనికి 'నటన'లో కల అంతర్గతశక్తీ, అనురక్తీ నశిస్తాయేమోనని హనుమంతరావు భయం! ఆ సహజాభిరుచిని అభివృద్ధి చేయాలని అతని ఆశ!!

'రవీ! ఏడవకురా! అమ్మ కసలేమీ తెలియదు. మూర్ఖత్వం, కోపం! ఆమె తరహాయే అంత! నీకెందుకు? నువ్వు నాటికలో వేషం వేయటం మాత్రం మానకు! యింటికి మాత్రం వెలుగుండగా వచ్చేస్తూండు! మీ మాష్టారితో రేపు నే మాటాడతాలే!... ఊరుకో...' రవిని సముదాయించాడు హనుమంతరావు. రవి హృదయంలో సంతృప్తి జనించి, హృదయం తేలికపడింది. తడికళ్ళు తుడుచుకుని, తండ్రి ఒడిలో తలపెట్టి, అలాగే నిద్రపోయాడు!

* * *

రెండురోజులు గడిచాక, హనుమంతరా[illegible]ండ్రి దగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది!

తన కళ్లు రెండూ మసకలుగా వుంటున్నాయనీ—డాక్టరుకు చూపిస్తే, ఆపరేషన్ చెయ్యాలని చెప్పాడనీ,

ఒక ఏభయిరూపాయిలు తను జాగ్రత్తచేసుకుని, తనతో తెస్తాననీ,-తానొక నాలుగయిదు రోజుల్లో వస్తున్నాననీ,-ఉత్తరంలో రాశాడు దశరథరామయ్య! ఆఉత్తరం చదివాక హనుమంతరావు గుండె ఒక్కసారి వేగంగా కొట్టుకుంది! యీ విషయం రత్తమ్మకి తెలుస్తే యిపుడే మొదలు పెడుతుంది రగడ!!-ఉత్తరం మడిచి, జేబులో పెట్టుకున్నాడు!

దశరథరామయ్య ఒక్కడూ ఎక్కడో పొరుగూళ్ళో కాలక్షేపం చేస్తున్నాడు! వయసుమీరినా, తనని తను పోషించుకోక తప్పలేదు! కోడలు రత్తమ్మ నోటిధాటి కాగలేక, యిక్కడనించి వెళ్ళిపోయాడు! అదీకాక,- హనుమంతరావుకి వచ్చే అరవైరూపాయిల జీతంలో తానుకూడా వాడికి బరువైతే రోజుగడపడం మరింత కష్టంగా బాధపడతాడు హనుమంతరావని; వంట్లో శక్తి ఉన్నంతకాలం తన బాధ్యత వాడికి వుంచకూడదనీ, దూరంగానే వుంటూ, పొరుగూళ్ళలో పౌరహిత్యాలు చేయిస్తూ, రోజు నెట్టుకొస్తున్నాడు! 'కళ్లు కనపడక పోతే కొడుకి బరువేమో! వంట్లో శక్తి వున్నంత వరకూ, తన్ని తనే పోషించుకోవాల'ని అతని ఆశయం! అందుకే, కళ్ళ ఆపరేషన్ చేయించుకుంటే మరి కొంత కాలం నెట్టెయ్యవచ్చుని, ఆపరేషన్‌కి ఏభయిరూపాలు కష్టంమీద పోగుచేశాడు!

దశరథరామయ్య వస్తే, రత్తమ్మ ఎలాగా తిరిగి భాగోతం ప్రారంభిస్తుందని తెలుసు హనుమంతరావుకి! ఆపరేషన్ పూర్తయి, దశరథరామయ్య తిరిగి తనపొట్ట తను పోసుకునే స్థితికి వచ్చేలోగా, తాను ఎదుర్కోవలసిన క్లిష్ట సమస్యలు ఒక్కసారి మననం చేసుకున్నాడు! ఒకటి రత్తమ్మ అయిష్టత! దానివల్ల యింట్లో తలెత్తేపరిస్థితి! రెండోది డబ్బు సమస్య! రామయ్య తెచ్చే ఏభయి చాలకపోతే తాను ఎక్కడేనా అప్పు చేయాల్సి వుంటుంది! ఎలాగ? రెండూ తెగని సమస్యలే!

ఆదివారం ఉదయం దశరథరామయ్య రానేవచ్చాడు! [illegible]రుసలతో స్వాగతం యిచ్చింది రత్తమ్మ! ముఖం [illegible]ట్లించిందోసారి!!

[illegible] కూడా, తను గడపవలసినవి గడ్డుదినాలని ఊహించ[illegible] లేదు! అయినా, తన అవసరం! ఎలానో ఆలాగ, ఈ పదిరోజులూ గడిపి, ఆపరేషనయాక తిరిగి పోదామనే ఆశతో, రత్తమ్మ రుసరుసలకి తలొగ్గక తప్పలేదు!

ఆదివారం రాత్రి రవి స్కూలులో ఏనివర్సిరీకి హనుమంతరావు కూడా రఘుని తీసుకుని వెళ్ళాడు! తల్లికి తెలియనీయకుండా రవి నాటికలో వేషం వేశాడు! రవి భవిష్యత్తును ఊహించవచ్చుని, రవి తొలి ప్రదర్శనానికి హాజరయాడు హనుమంతరావు.

రవి ప్రదర్శించిన శక్తి సామర్థ్యాలు, సభికులందరినీ ఆశ్చర్య చకితుల్ని చేశాయి! నిజంగా ఎంతో అనుభవం ఉన్నట్టుగా, రంగం మీద తన నటనని ప్రదర్శించాడు. రవి!

ఆరోజు కార్యక్రమాల్లో, రవి ఉత్తమ నటుడుగా ఎంచబడి; మొదటి బహుమతిగా వెండి కప్పు సంపాదించాడు!

రవినిగూర్చి, సభికులలోంచివచ్చే ప్రశంశా వాక్యాలు విని, హనుమంతరావు శరీరం ఆనందంతో పులకరించింది!

'రవీ! ఎన్ని అడ్డంకులు వచ్చినా నీ నటనా కౌశల్యాన్ని వృద్ధి చేయడానికి, నా పూర్తి సహకారాన్నిస్తాను!' అనుకున్నాడు తనలో!

కప్పు చేత్తో పుచ్చుకుని వచ్చిన రవిని, ప్రేమతో కౌగలించుకున్నాడు!

ఇంటికి వస్తున్నాడన్నమాటేగాని, నాటికలో వేషం వేశాడని ఎక్కడ రత్తమ్మ తిడుతుందోనని రవికి లోపల భయంగానే ఉంది! పక్కన అండగా అనుమంతరావు వున్నాడనే ధైర్యంతోనే యింటికి వచ్చాడు!

అధమం తనకు వచ్చిన వెండికప్పు చూచేనా తనని ఏమీ అనదని ఊహించాడు రవి! కాని, రత్తమ్మ, రవి చేతిలో కప్పు గభాల్ని లాక్కుంటూనే నాలుగు తిట్లూ, తిట్టేసింది! హనుమంతరావు మాత్రం ఏమీ మాటాడలేదు! ఊరుకున్నాడు.

వారం రోజులు గడిచాయి!...

ఈ వారంలోనూ, రామయ్యను ఉద్దేశించి, నూటీపోటీగా అంటున్నా, రత్తమ మాటలు వినీ విననట్టుగా రోజులు లెక్కపెడుతున్నాడు రామయ్య!

(సశేషం)